ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1973

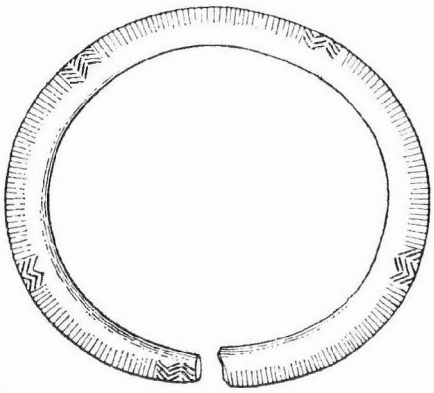

BRNO 1974

ist[1,2] fand er volutenkeramische Scherben, Bruchstücke geschliffener Steinwerkzeuge, Silexe Scherben von äneolithischen Gefässen und Hügelgräberkeramik. Die zahlreichsten sind jedoch Scherben aus der Besiedlung der Lausitzer Kultur. Vorläufig ist hier der altlausitzer und der mittlere (schlesische) Zeitabschnitt dieser Kultur erfasst. Von hier stammt auch ein massiver bronzener Armring.

NÁLEZY U ŠLAPANIC
(okr. Brno-venkov)

JINDRA NEKVASIL, AÚ ČSAV Brno

Na svém pozemku v trati Vinohrady sesbíral z ornice doc. dr. František Kühn v posledních letech řadu střepů z nádob i dalších nálezů. Dva mírně patinované čepelovité úštěpy rohovce jsou nesporně paleolitické; jeden nese náznak terminální retuše, druhý nebyl retušován. Deset jiných úštěpů rohovce pochází patrně z neolitu. Jen u několika střepů můžeme stanovit, že jsou z pravěku, a to nejspíše z doby bronzové. Ostatní nálezy pak pocházejí ze středověku a novověku.

Funde aus Šlapanice, (Bez. Brno-venkov). Aus der Flur Vinohrady stammen von Lesefunden zwei paläolithische und zehn ehestens neolithische Silexe. Einige Scherben können wir ungefähr in die Bronzezeit, die übrigen in das Mittelalter und Neuzeit einreihen.

PRAVĚKÁ SÍDLIŠTĚ V LOŠTICÍCH
(okr. Šumperk)

VLADIMÍR GOŠ, Vlastivědný ústav, Šumperk

(Tab. 120)

Stavbou panelových domů v Lošticích-Hradské ulici byla narušena sídliště k. volutové, laténské, lužické i římské. Lokalita se rozkládá na západním okraji Loštic severně od státní silnice do Jevíčka na mírném svahu, sklánějícím se k jihu k malému potůčku Líšničce. Na západě je ohraničena prudkým srázem, který spadá k potoku, na severu pokračuje sídliště pravděpodobně za polní cestu. Leží v nadmořské výšce 265—270 m, v podloží je spraš. Na staveništní ploše byla nejprve odstraněna ornice v síle 30 cm a podloží zůstalo překryto ještě černou hlínou v síle 10—30 cm. Jámy byly objeveny teprve ve stěnách základových rýh domů Byly vyzvednuty jámy 1—6 a dvě samostatně ležící nádoby v černé kulturní vrstvě.

Jáma 1 náležela kultuře volutové a nepodařilo se zjistit její přibližné rozměry. Výplň tvořila sytá černá hlína bez vrstev. Jáma 2 byla z větší části zničena stavbou kotelny, výplň tvořila sytá černá hlína silně promíšená kousíčky mazanice do červena vypálené. Náležela kultuře laténské. Jáma 3 byla zachycena při stavbě bloku 1 v délce 80 cm a do hloubky 100 cm. Výplň tvořila černá hlína bez vrstev, střepy mladší fáze volutové kultury se kumulovaly nad dnem. Jáma 4 měla v profilu kotlovitý tvar o průměru 60 cm a sahala do hloubky 70 cm. Výplň tvořila hnědočerná hlína a z jámy bylo vyzvednuto několik střepů lužické kultury. Jáma 5 se z větší části ztrácela v černé kulturní vrstvě, její přesné rozměry nebyly zjistitelné a náleží do doby římské. Jáma 6 byla zachycena v obdobné situaci a je kulturně nezařaditelná. Dvě nádoby náležející lužické kultuře ležely volně v černé kulturní vrstvě.

V létě 1973 bylo narušeno doposud neznámé sídliště volutové kultury v prostoru náměstí. J. Adamec sesbíral menší kolekci střepů na hromadách hlíny, vyházené z rýh pro uložení plynového potrubí. Přesná místa nálezů se nepodařilo lokalisovat.

Prähistorische Siedlung in Loštice (Bez. Šumperk). Beim Bau von Grossblockbauten in Loštice Hradská Gasse wurden Siedlungen der volutenkeramischen, latènezeitlichen, Lausitzer und kaiserzeitlichen Kultur gestört. Die Lokalität erstreckt sich auf dem westlichen Rand von Loštice, nördlich der Staatsstrasse nach Jevíčko auf einem mässigen Hang, der sich nach Süden, zu dem kleinen Bache Líšnička neigt. In den Fundamentrinnen der Häuser wurden die Gruben 1—6 und zwei allein liegende Gefässe in der schwarzen Kulturschicht geborgen.

Grube 1 gehörte der volutenkeramischen Kultur an und die Ausfüllung bildete satte schwarze Erde ohne Schichten. Grube 2 war grösstenteils durch den Bau des Kesselraumes vernichtet und man fand in ihr latènezeitliche Scherben. Grube 3 hat man in einer Länge von 80 cm und 100 cm tief erfasst, die Ausfüllung bildete schwarze Erde ohne Schichten, und Scherben der jüngeren Phase der Volutenkultur kummulierten sich oberhalb des Bodens. Grube 4 hatte ein kesselförmiges Profil und gehörte der Lausitzer Kultur an. Die Gruben 5 und 6 waren kulturell nicht einreihbar. Zwei Gefässe, die frei in der schwarzen Kulturschicht lagen, können wir in die Lausitzer Kultur einreihen.

Im Jahre 1973 wurde eine bisher unbekannte Siedlung der Volutenkultur im Raume des Stadtplatzes gestört. J. Adamec sammelte eine kleinere Scherbenkollektion auf den Erdhaufen, aus den Rinnen zur Legung der Gasleitung. Die genaue Fundstelle konnte man nicht lokalisieren.

ZACHRAŇOVACÍ VÝZKUM V BOŘITOVĚ (okr. Blansko)

JAROMÍR ONDRÁČEK, AÚ ČSAV Brno

Při úpravách terénu pro stavbu školky na návrší u kostela byly narušeny buldozerem pravěké objekty. Výzkum AÚ ČSAV v Brně, provedený ve dnech 10.—17. 5. 1973 zjistil dvě jámy, obsahující málo početný střepový materiál slezského stupně kultury popelnicových polí. V jejich blízkosti byl zcela rozrušený zbytek objektu se střepy, uhlíky, mazanicí a přepálenou hlínou. Zachovaly se i čtyři kůlové jamky, jejichž souvislost s objektem není zcela jasná. V jedné z nich se našel střep z mísy, hlásící se do okruhu kultury zvoncovitých pohárů. Ostatní materiál z rozrušeného objektu patřil většinou slezskému období. Střepy kultury zvoncovitých pohárů se vyskytly jen ojediněle.

Kromě uvedených pravěkých sídlištních nálezů byl odkryt i středověký hrob, obsahující jen několik železných hřebů a zbytky zetlelého dřeva. Podle rozměrů obdélníkové hrobové jámy (95 × 50 cm) šlo nepochybně o pohřeb malého dítěte v dřevěné rakvi.

Rettungsgrabung in Bořitov (Bez. Blansko). Auf der Anhöhe, bei der Kirche wurden bei der Rettungsgrabung des AÚ ČSAV in Brno zwei Gruben und ein völlig zerstörtes Objekt der schlesischen Stufe der Urnenfelderkultur ausgegraben. Ferner gewann man Belege der Besiedlung der Glockenbecherkultur und deckte ein mittelalterliches Kindergrab ab, das nur Überreste von vermodertem Holz und einige Eisennägel enthielt.

NOVÉ NÁLEZY Z BULHAR (okr. Břeclav)

BOHUSLAV KLÍMA, AÚ ČSAV Brno

Josef Benada z Bulhar sesbíral při jižním okraji obce více fragmentů středověkých nádob a fragmentů pravěké keramiky. Kromě řady atypických střepů stojí za zmínku dva úlomky větších nádob halštatských (jedna je zdobena prstovanou lištou, druhá nízkým a širokým pupíkem) a tří misek z doby římské. Jedna z nich vyrůstala z nízké nožky, druhá se vyznačovala tuhováním, vyleštěným povrchem a rytou výzdobou šrafovaných trojúhelníků v horní části nad lomenou výdutí, třetí byla méně výrazným a běžným keramickým zbožím.

Nadšený spolupracovník ústavu získal v roce 1973 i další nálezy středověké keramiky ze sousedství domu č. 70 v Bulharech, z dostavby polikliniky v Pohořelicích, malý džbánek z Lednice a také části menších nádob světlé hrubozrnné keramiky v Vranovic.

Neue Funde aus Bulhary (Bez. Břeclav) meldete der Mitarbeiter des Institutes J. Benada. Südlich der Gemeinde gewann er mehrere Bruchstücke mittelalterlicher und prähistorischer Gefässe, vor allem dann von zwei hallstattzeitlichen Gefässen und von drei Schüsseln aus der römischen Kaiserzeit. Mittelalterliche Keramik barg er auch in Pohořelice, Lednice und in Vranovice.

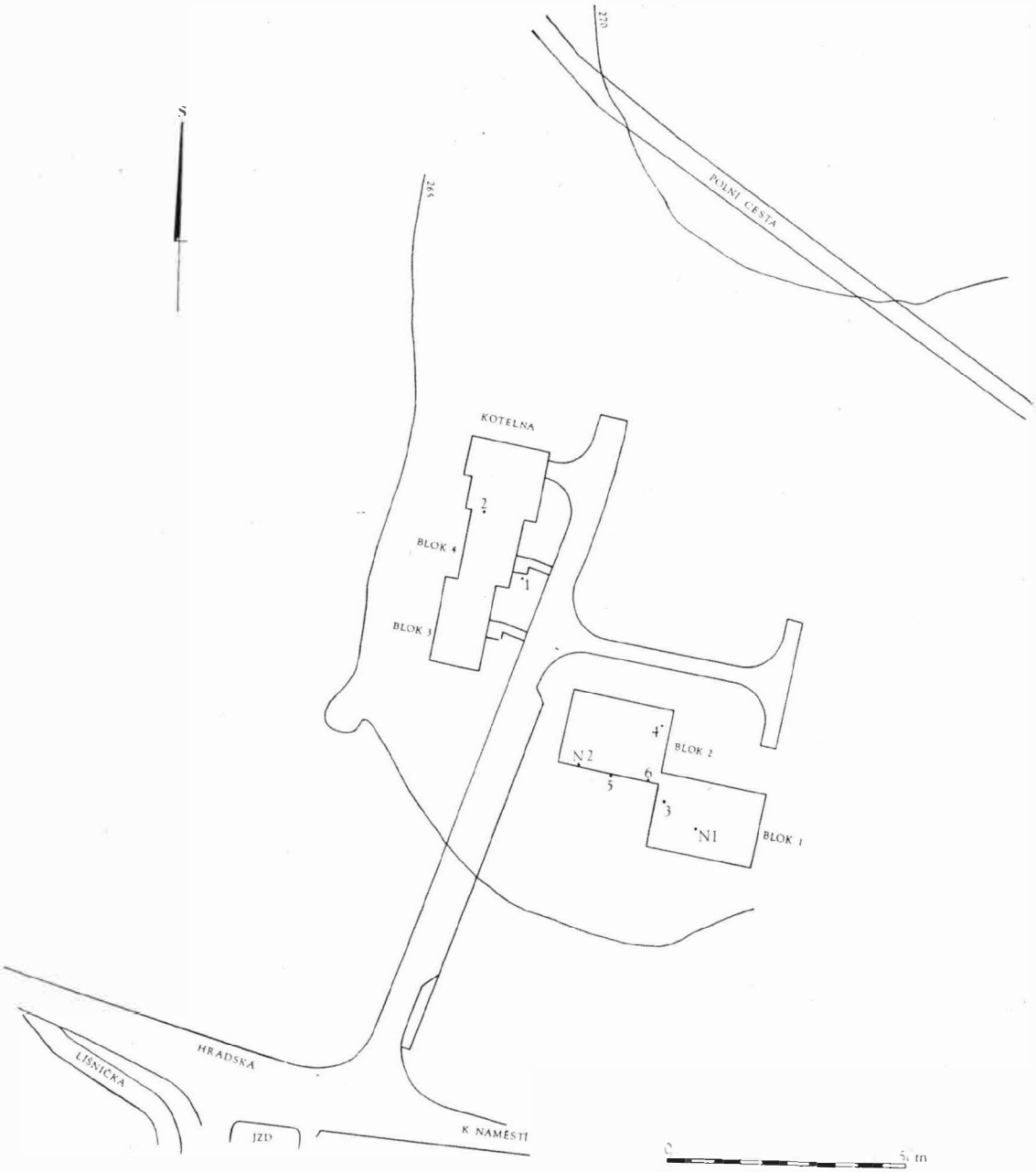

Tab. 120

Loštice (okr. Šumperk). Situační plán naleziště. — Situationsplan des Fundortes.

Ústřed. vědeckých informací ČSAV Praha
Základní knihovna

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek
Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic
Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21
Evidenční číslo: ÚVTEI—73332
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné